

Uzasadnienie

Projektowane rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2016 r. poz. 1943, z późn. zm.) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2016 r. poz. 64, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o ZSK”.

Obecnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2010 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych (Dz. U. z 2014 r. poz. 893, z późn. zm).

Wydanie rozporządzenia jest związane z wejściem w życie ustawy o ZSK, w której ustalono Polską Ramę Kwalifikacji („PRK”) oraz zasady przypisywania poziomów PRK do kwalifikacji. W PRK wyróżnia się 8 poziomów określonych przez ogólne charakterystyki efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach (art. 5 ust. 2 ustawy o ZSK).

W projektowanym rozporządzeniu wprowadza się nowe regulacje dotyczące umieszczenia na określonych wzorach świadectw i dyplomów wzorów znaków graficznych informujących o poziomie PRK, o których mowa w art. 10 ustawy o ZSK. Dodanie na określonych drukach szkolnych znaku graficznego informującego o poziomie PRK dla kwalifikacji pełnych i częściowych włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji, o których mowa w art. 8 pkt 1-3, 5 i 7 ustawy o ZSK, zapewni przejrzystość i porównywalność poziomów kwalifikacji w Polsce i zagranicą, jednocześnie pozwoli na pełne funkcjonowanie ZSK. W pozostałym zakresie projektowane rozporządzenie co do istoty powieli dotychczasowe rozwiązania.

Znaki graficzne informujące o przypisanym poziomie PRK do kwalifikacji są odrębne dla kwalifikacji pełnych i dla kwalifikacji częściowych. Wzory znaków graficznych informujących o poziomie PRK zostały określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 lipca 2016 r. w sprawie wzorów znaków graficznych informujących o poziomach Polskiej Ramy Kwalifikacji przypisanych do kwalifikacji pełnych i częściowych włączonych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (Dz. U. poz. 1022), wydanym na podstawie art. 10 ust. 4 ustawy o ZSK.

Ustawa o ZSK wyróżnia kwalifikacje pełne oraz kwalifikacje częściowe (art. 2 pkt 9 i 10 ustawy o ZSK). Podział taki jest odzwierciedlony w odpowiednich załącznikach do projektu rozporządzenia określających wzory świadectw i dyplomów, na których umieszcza się wzory znaków graficznych informujących o poziomach PRK. Na dokumentach potwierdzających kwalifikacje pełne nadawane w systemie oświaty, o których mowa w art. 8 pkt 1-3, 5 i 7 ustawy o ZSK, będą widoczne znaki graficzne PRK w formie cyfr rzymskich, natomiast na dokumentach potwierdzających kwalifikacje częściowe (tj. kwalifikacje w zawodzie w rozumieniu art. 3 pkt 19 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty) będą widoczne znaki graficzne PRK w formie cyfr arabskich, zgodnie z przypisanymi tym kwalifikacjom poziomami PRK określonymi w art. 8 pkt 3 i 5 ustawy o ZSK. Ponieważ ustawa o ZSK w art. 8 pkt 3-6 zawiera zastrzeżenie możliwości określenia innego poziomu dla danej

kwalifikacji przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, projektowane rozporządzenie określa cztery wersje świadectw potwierdzających kwalifikacje zawodowe oraz cztery wersje dyplomów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, zależnie od poziomów, jakie zostały określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej dnia 13 grudnia 2016 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 2094).

Do projektowanego rozporządzenia zostało wprowadzonych 18 nowych wzorów świadectw, które zawierają znaki graficzne PRK, zgodnie z art. 8 pkt 1-3, 5 i 7 ustawy o ZSK.

L.p	Nr wzoru	Symbol	Przeznaczenie	Znak graficzny
1.	7b	MEN-I/6b/2	dla uczniów szkoły podstawowej dla dzieci i młodzieży oraz dla słuchaczy szkoły podstawowej dla dorosłych	PRK I
2.	8b	MEN-I/6b-w/2	dla uczniów szkoły podstawowej dla dzieci i młodzieży - z wyróżnieniem	PRK I
3.	9a	MEN-I/7a/2	dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, uczęszczających do szkoły podstawowej	PRK I
4.	16b	MEN-I/13b/2	dla uczniów gimnazjum dla dzieci i młodzieży oraz dla słuchaczy gimnazjum dla dorosłych	PRK II
5.	17b	MEN-I/13b-w/2	dla uczniów gimnazjum dla dzieci i młodzieży - z wyróżnieniem	PRK II
6.	18b	MEN-I/14b/2	dla uczniów oddziałów przysposabiających do pracy organizowanych w gimnazjum dla dzieci i młodzieży	PRK II
7.	19b	MEN-I/15b/2	dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, uczęszczających do gimnazjum	PRK II
8.	73b	OKE-II/105a/2	świadectwo ukończenia szkoły podstawowej dla osób kończących szkołę podstawową na podstawie egzaminów eksternistycznych na warunkach i w sposób obowiązujący od roku szkolnego 2016/2017	PRK I
9.	74a	OKE-II/106a/2	świadectwo ukończenia gimnazjum dla osób kończących gimnazjum na podstawie egzaminów eksternistycznych	PRK II
10.	77b	OKE-II/113a/2	świadectwo dojrzałości wydawane absolwentom liceum ogólnokształcącego po zdaniu egzaminu maturalnego na warunkach i w sposób obowiązujący od roku szkolnego 2014/2015 oraz absolwentom technikum po zdaniu egzaminu maturalnego na warunkach i w sposób obowiązujący od roku szkolnego 2015/2016	PRK IV

11.	78c/2	OKE-II/115b/2/2	świadczenie potwierdzające kwalifikację w zawodzie wydawane po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie	PRK 2 zgodnie z poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji cząstkowej o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
12.	78c/3	OKE-II/115b/2/3	świadczenie potwierdzające kwalifikację w zawodzie wydawane po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie	PRK 3 zgodnie z poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji cząstkowej o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
13.	78c/4	OKE-II/115b/2/4	świadczenie potwierdzające kwalifikację w zawodzie wydawane po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie	PRK 4 zgodnie z poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji cząstkowej o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
14.	78c/5	OKE-II/115b/2/5	świadczenie potwierdzające kwalifikację w zawodzie wydawane po zdaniu egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie	PRK 5 zgodnie z poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji cząstkowej o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
15.	78d/II	OKE-II/115c/2/II	dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe	PRK II zgodnie z poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji cząstkowej o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września

				1991 r. o systemie oświaty
16.	78d/III	OKE-II/115c/2/III	dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe	PRK III zgodnie z poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji częściowej o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
17.	78d/IV	OKE-II/115c/2/IV	dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe	PRK IV zgodnie z poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji częściowej o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
18.	78d/V	OKE-II/115c/2/V	dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe	PRK V zgodnie z poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji dla kwalifikacji częściowej o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty

Dotychczasowy wzór świadectwa na druku nr 78a został zastąpiony czterema wzorami, które zawierają znaki graficzne PRK oznaczające różne poziomy kwalifikacji. Również wzór dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe na druku nr 78b został zastąpiony czterema wzorami, które zawierają znaki graficzne PRK oznaczające różne poziomy kwalifikacji.

Ponadto we wzorach na drukach nr 79a i 80 zaktualizowane zostały adresy internetowe (usunięcie adresu MEN oraz KOWEZiU oraz aktualizacja adresu Komisji Europejskiej).

Uchylone zostały wzory: nr 73 (świadectwo ukończenia szkoły podstawowej dla osób kończących szkołę podstawową na podstawie egzaminów eksternistycznych) i 75 (świadectwo ukończenia liceum ogólnokształcącego na podstawie egzaminów eksternistycznych). Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2011 r. poz. 1206, z późn. zm.): egzaminy eksternistyczne są przeprowadzane na podstawie standardów wymagań będących

podstawą przeprowadzania egzaminów eksternistycznych, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty:

- 1) w zakresie szkoły podstawowej i liceum ogólnokształcącego - do sesji zimowej w 2016 r. włącznie;
- 2) w zakresie gimnazjum - do sesji zimowej w 2013 r. włącznie.

Po upływie ww. terminów, egzaminy eksternistyczne przeprowadza się na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego, o której mowa w art. 22 ust. 2 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Jeśli zatem obecnie nie ma już możliwości przeprowadzania egzaminów eksternistycznych na podstawie dotychczasowych standardów wymagań, nie będzie również możliwości wydania odpowiednich świadectw.

Pozostałe wzory określone w obowiązującym rozporządzeniu nie uległy zmianie.

Ponadto celem projektowanego rozporządzenia jest dostosowanie przepisów projektowanego rozporządzenia do przepisów ustawy z dnia 23 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1010, z późn. zm.). W stosunku do obowiązującego stanu prawnego zmiany wprowadzono w następujących przepisach:

1) zgodnie art. 44zzg ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, absolwent, który ze względu na niepełnosprawność lub stan zdrowia trwale nie posługuje się mową, jest zwolniony z części ustnej egzaminu maturalnego. Ponieważ obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2010 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych odnosi się tylko do absolwentów niesłyszących, konieczne stało się wprowadzenie przepisu § 8 ust. 4 pkt 2, zgodnie z którym na świadectwie dojrzałości tych absolwentów, którzy ze względu na niepełnosprawność lub stan zdrowia trwale nie posługują się mową, z egzaminu maturalnego z części ustnej wpisuje się odpowiednio wyraz „zwolniony” lub „zwolniona”;

2) projekt rozporządzenia uwzględnia zmiany zawarte w art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w myśl których od roku szkolnego 2016/2017 nie będzie już przeprowadzany w klasie VI szkoły podstawowej sprawdzian, jako obowiązkowy egzamin zewnętrzny przygotowywany i przeprowadzany przez Centralną Komisję Egzaminacyjną i okręgowe komisje egzaminacyjne. W projektowanym rozporządzeniu nie ma już odniesień do zaświadczeń o szczegółowych wynikach sprawdzianu;

3) w § 28 projektu dostosowano tryb i sposób dokonywania uwierzytelnienia dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą do nowej regulacji art. 32 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. poz. 1274 oraz z 2016 r. poz. 1579). Zgodnie z ustawą z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne, pojęcie „legalizacja” jest właściwe do czynności dokonywanej przez konsula, natomiast uwierzytelnieniem jest czynność dokonywana przez odpowiednio (§ 26 ust. 1 i 2):

- kuratorów oświaty w stosunku do świadectw i indeksów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą, wydawanych przez szkoły,

- ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w stosunku do świadectw ukończenia szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącego na podstawie egzaminów eksternistycznych, świadectw dojrzałości, aneksów do świadectw dojrzałości, świadectw potwierdzających kwalifikację w zawodzie, dyplomów i zaświadczeń, wydawanych przez komisje okręgowe, oraz świadectw wydawanych przez szkoły, zespoły szkół i szkolne punkty konsultacyjne przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urządach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej, przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą.

W § 26 ust. 3 rozporządzenia wprowadzono regulację określającą sposób i tryb uwierzytelnienia świadectw, dyplomów, aneksów, zaświadczeń lub indeksów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą, dokonywanego przez kuratorów oświaty i ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, która uwzględnia art. 32 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne. W myśl tego przepisu ustawy, który określa elementy czynności legalizacji dokumentów urzędowych, wykonując czynność legalizacji konsul w szczególności może poświadczyć autentyczność podpisu i charakter, w jakim działała osoba podpisująca dokument urzędowy lub dokonująca jego uwierzytelnienia, oraz tożsamość pieczęci albo stempla, którym jest opatrzony ten dokument. Wobec powyższego, w § 26 ust. 3 rozporządzenia proponuje się, aby czynność dokonywana przez kuratorów oświaty i ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania, w odniesieniu do świadectw, dyplomów, aneksów, zaświadczeń lub indeksów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą, obejmowała w szczególności poświadczenie autentyczności podpisu i charakteru, w jakim działała osoba podpisująca świadectwo, dyplom, aneks, zaświadczenie lub indeks przeznaczony do obrotu prawnego z zagranicą lub dokonująca uwierzytelnienia tego świadectwa, dyplomu, aneksu, zaświadczenia lub indeksu, oraz poświadczenie tożsamości pieczęci albo stempla, którym jest opatrzone to świadectwo, dyplom, aneks, zaświadczenie lub indeks. Niezmienione natomiast w stosunku do dotychczasowego stanu prawnego zostaje, że w klauzuli uwierzytelniającej zamieszcza się podpis osoby upoważnionej do uwierzytelnienia świadectwa, dyplomu, aneksu, zaświadczenia lub indeksu i pieczęć imienną, pieczęć urzędową kuratora oświaty i ministra, nazwę miejscowości, w której znajduje się siedziba kuratora oświaty i ministra oraz datę dokonania uwierzytelnienia. Należy podkreślić, że przepis § 26 ust. 3 rozporządzenia uwzględnia elementy nowych klauzul legalizacyjnych stosowanych od dnia 1 listopada 2015 r. zarówno przez polskie urzędy konsularne, jak i Dział Legalizacji Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

W § 29-31 rozporządzenia zawarto przepisy przejściowe, w myśl których wejście w życie rozporządzenia nie powoduje konieczności wydania nowych arkuszy ocen, indeksów, legitymacji szkolnych oraz legitymacji przedszkolnych dla dzieci niepełnosprawnych. arkusze, indeksy i legitymacje założone lub wydane na drukach według wzorów dotychczasowych zachowują ważność i mogą być nadal stosowane.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Zgodnie z art. 111 pkt 3 ustawy o ZSK obowiązujące rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2010 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych

druków szkolnych utraci moc z dniem 16 stycznia 2017 r. Natychmiastowe wejście w życie projektu rozporządzenia jest konieczne w celu skrócenia okresu luki w prawie. Ponadto natychmiastowe wejście w życie projektu rozporządzenia jest możliwe, ponieważ wzory druków szkolnych określone w załącznikach do rozporządzenia nie ulegają zmianie w stosunku do tożsamyh druków obowiązujących na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2010 r. w sprawie świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych. Natomiast nowe wzory druków, zawierające znaki graficzne informujące o poziomie PRK, będą zastosowane po raz pierwszy po zakończeniu sesji zimowej egzaminów zawodowych oraz w czerwcu 2017 r. Zasady demokratycznego państwa prawa nie stoją na przeszkodzie, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie w ww. terminie.

Problematyka uregulowana w projekcie rozporządzenia nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Edukacji Narodowej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji zgodnie z uchwałą nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. z 2016 r. poz. 1006 i poz. 1204).

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projekt rozporządzenia nie wymagał przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.